

Sıfır Atık Mavi Projesi:

Deniz ve kıyılarımızın korunmasını ulusal bir öncelik haline getirerek gelecek nesillere, kalkınmada sürdürülebilirlik hedefi ile, yaşanabilir bir Türkiye bırakmak amacıyla çalışıyoruz. Ülkemiz, deniz ve kıyıların gerek doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel kaynakları, gerekse biyolojik çeşitliliği ile hem sualtı hem de su üstü canlı ve cansız varlıkları açısından dünyanın en zengin ülkelerinden biridir.

Denizlerdeki başlıca kirlilik kaynağı olan deniz çöpleri; insanlar tarafından üretilmiş veya kullanılmış, denize, nehirlerle veya plajlara bırakılmış; nehirler, atık sular, yağmur suyu veya rüzgar ile denize dolaylı olarak girmiş; kötü hava koşullarında denizde kazara kaybedilmiş (balıkçılık malzemeleri, kargo) malzemelerdir.

Deniz çöplerinin başlıca kaynakları; • Deniz çöpleri karasal ve denizel kaynaklı olabilmektedir. Karada ya da denizde bulunabildiği gibi nehirler, atıksular, rüzgar, yağmur suları ve dalga ile taşınarak da dolaylı olarak denize ulaşabilmektedir. • Deniz çöpleri % 80 oranında karasal kaynaklardan denizlere ulaşmaktadır. Dolayısıyla karaya bırakılan her çöpün deniz çöprü olma riski vardır. Deniz çöplerinin büyük bir kısmı plastikten oluştuğundan deniz çöprü denilince akla plastikler gelmektedir. Çünkü plastikler hafif yapıları nedeniyle uzak noktalara taşınabilmekte, uzun süre doğada kalmakta ve yok olmadan parçalanarak mikroplastiklere dönüşmektedirler.

Dünya üzerinde her yıl yaklaşık 300 milyon ton plastik üretilmektedir. Plastik üretiminin 1900 lü yıllarda başladığı ve doğada kendiliğinden parçalanarak yok olmadıkları, uzun süreler kalabildiği göz önünde bulundurulduğunda ilk üretilen plastiklerin halen bizimle birlikte olduğu söylenebilir. Denizlerin sınıraşan doğası sebebi ile deniz çöpleri,

kaynağı olan ülkeden çok uzak kıtalara hatta okyanuslara taşınabilmektedir. Okyanus akıntıları sonucu oluşan beş büyük okyanus döngüsü bulunmaktadır. Okyanus bilimciler okyanuslardaki plastik atıkların bu bölgelerde yoğunlaştığını öngörmektedirler. Okyanus akıntılarıyla dünyanın en uzak ve ıssız bölgelerine taşınan plastik atıkların, insanlar, diğer canlılar ve ekosistem üzerindeki olumsuz etkilerinin küresel ölçekte olduğunu göstermektedir. Bunlardan en büyüğü Kuzey Pasifik'teki "Büyük Pasifik Çöp Alanı" olarak isimlendirilen bölgedir.

Türkiye'nin yüzölçümünün yaklaşık iki katı genişliğindeki alanda 80.000 ton (1,8 trilyon adet) plastik atık olduğu tahmin edilmektedir. Pasifik okyanusunda yer alan 11 km derinliğe uzanan dünyanın en derin noktası Mariana Çukuru'nda yapılan incelemelerde deniz canlıları yanı sıra plastik parçaları bulunduğu görülmüştür. Bilim insanları Kuzey Kutup Bölgesi'ndeki deniz buzullarında da plastik parçacıklarına rastlamıştır. İncelemeler sonucu deniz buzullarının içinde mikro ölçekte plastik parçacıklarının bulunduğu anlaşılmıştır. Bugüne kadar üretilen 8 milyar ton plastiğin yarısı denizlerde birikmiştir ve bu birikimin kapladığı alan Avrupa kıtasının alan büyüklüğünden fazladır. Her yıl yaklaşık 8 milyon ton çöp, dünyadaki denizlerde ve okyanuslarda son bulmaktadır. Dakikada bir çöp kamyonunun denize boşaltılması demektir.

Deniz çöpleri sağlık, çevre ve ekonomi üzerinde ciddi ve artan miktarda tehdit oluşturmaktadır. • Plajlarda bulunmaları görsel açıdan ve turizm açısından olumsuz etki yaratmaktadır. • Mevcut çöplerin temizlenmesi için hem iş gücü ve yüksek maliyetler gerekmektedir. • Kontrolsüz bırakılmış olanlar balıkçılık ekipmanları gemi pervanelerine takılarak zarar vermektedir. • Denizlere ulaşan çöplerin kaplumbağa, yengeç, balık gibi birçok deniz canlısının vücutlarına dolaşması, hareket kabiliyetleri engellemekte, enfeksiyon kapmalarına yol açmakta, boğaz ya da solunum yollarının tıkanması sonucu oldukça acılı bir ölüme neden olmaktadır.

• Bazen plastikler renkleri ve kokularından dolayı yenilecek bir şey zannedilip farklı tür hayvanlar tarafından yenilmekte, sindirim işlemini gerçekleştiremedikleri için ise sonları ölüm olmaktadır. • Deniz dibinde büyük miktarlarda biriken çöpler, dipteki ekosistem ve canlıların yaşam alanlarını tahrip etmektedir. • Deniz çöpleri küçük parçalara ayrılarak mikro düzeye kadar küçülmektedir. Bu küçük parçacıklar o kadar yüksek miktarlara ulaşmaktadır

ki denizler için büyük bir plastik çorbası tabiri kullanılmaktadır. Balıklar, mikro plastikleri yem zannederek tüketir ve o balıkları biz yediğimizde plastiği vücudumuza almış oluruz. • Plajlarda bırakılan çöp parçaları ise yaralanmalara yol açmaktadır. Sıfır atık sistemi hayata geçirilmeye başlandıktan sonra, uygulamalar esnasında su varlıklarımızı ve kıyı değerlerimizi korumak amacıyla, sistemin genişletilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Sıfır Atık Mavi, deniz ve su varlıklarımızın korunmasına destek olmak, bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri gerçekleştirmek amacıyla başlatılmıştır. Denizlere ulaşan kirliliğinin %80 oranında karadan kaynaklandığı göz önünde bulundurulduğunda karada alınan çevre koruma ve atık oluşumunun azaltımına yönelik tedbirlerin her biri denizlerin korunmasına katkı sağlamaktadır.

İlçemizde her yıl deniz kirliliğine dikkat çekmek ve oluşan atıkların çevreye zararını önlemek için kıyı temizleme çalışmaları yapılmakta bu çalışmalara sivil toplum kuruluşları , kamu kurum ve kuruluşları destek vermektedirler.

